

AMERIKA PROTESTIRA ZARADI PREISKAVE LADIJ

Anglija odgovorila na ostro pritožbo Cordella Hulla

LONDON, Anglija, 24. jan. — Na ostro pritožbo državnega tajnika Hulla, da angleške oblasti predolgo zadržujejo ameriške parnike pri preiskavi pošte in tovara, angleška vlada v svojem odgovoru trdno stoji na svojem stališču ter brani poslovanje svoje blokade in preiskave nevtralnih parnikov.

ZA DOLGO ZADRŽANJE SO KRIVI AMERIKANCI, — PRAVIJO ANGLEŽI

Anglija priznava opravičenost ameriške pritožbe zaradi velike zamude pri preiskavi in tudi zaradi zaplenitve nekaterih blaga, zlasti v Gibraltarju, toda zvrtača v prvi vrsti krivdo na ameriške kapitane.

ŠTIRJE POGLAVITNI VZROKI ZAMUDE

Angleški odgovor navaja štiri vzroke, zakaj so ameriški parniki vsled preiskave dalje zadržani kot pa italjanski:

1. Parobrodne družbe ne naznanijo naprej, kak tovor vozi kak parnik;
2. Italjanski parniki vozijo večinoma premog in petrolej, kateri tovor je mogoče naglo pregledati, ameriški parniki pa pogosto vozijo po 400 vrst blaga, čegar preiskava vzame mnogo več časa;
3. Ameriški parniki se vstavljajo v mnogih pristaniščih v raznih sredozemskih državah, medtem ko vozijo italjanski parniki samo v Italijo;
4. Ameriški kapitani ne vstrežajo angleški blokadni zahtevi, da zajamčijo, da blago, ki ga pelje parnik, ne bo poslano v Nemčijo.

Ruski napadi na Kareliji

HELSINKI, Finska, 24. januarja. — Rusi z veliko silo napadajo finske postojanke na Kareliji in ob jugovzhodni fronti. Kot pa naznanja finsko vrhovno poveljstvo, so bili vsi ruski napadi odbiti z velikimi izgubami.

Rusi tudi neprestano vprizarjajo velike zračne napade na finske postojanke in mesta.

Associated Press pa naznanja naslednje rusko poročilo:

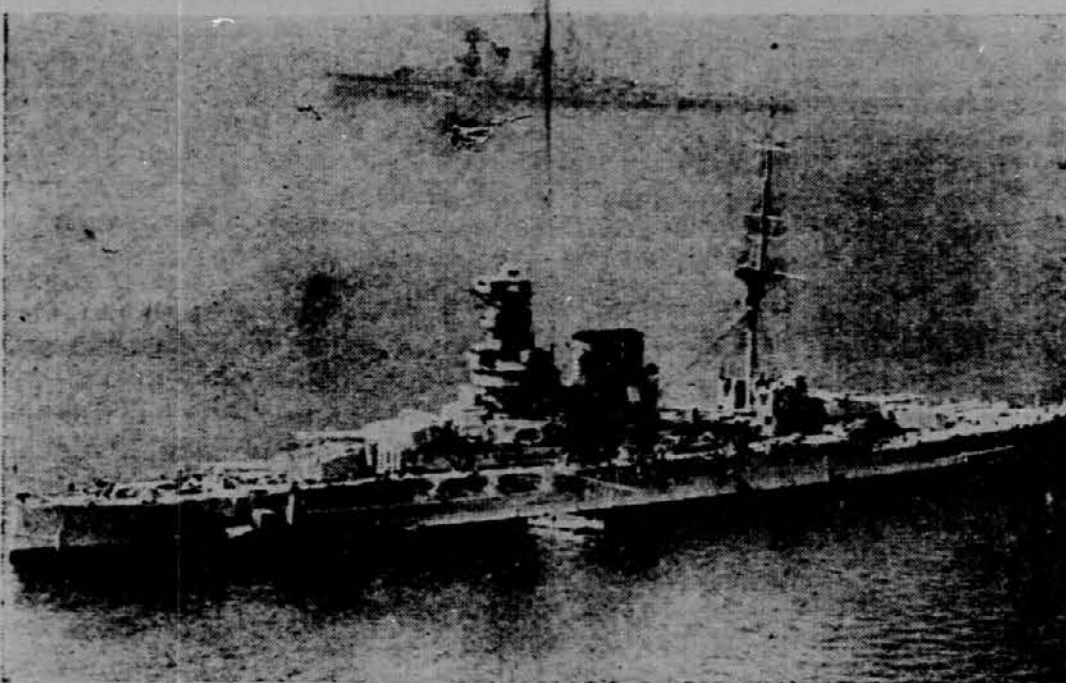
"Okoli Uhtue in Repole spopadi med poizvedovalnimi oddelki. Pri Petrozavodsku (severovzhodno od Ladoškega jezera) infanterijska aktivnost. Na Kareliji artilerijsko streljanje in spopadi med poizvedovalnimi četami. Sovjetski letalci so izvedli več poizvedovalnih in napadalnih poletov.

Delavske vesti

PROVIDENCE, R. I. — V državi Rhode Island je še vedno nekaj tekstilnih tovarn, ki svojim delavcem niso povišali plač. Emile Rieve, predsednik Textile Workers Union of America (CIO) je rekel, da bodo lastniki takih tovarn še enkrat pozvani, naj zvišajo svojim delavcem plače. Če tega ne bodo hoteli prostovoljno storiti, bodo delavci zastavkali. Rieve je mnenja, da tekstilne tovarne posebno v tem času delajo dobre dobičke in da bi ne bile prav nič ne izgubili če bi omogočili delavcem nekoliko boljše življenske razmere.

HARRISBURG, Pa. — Governor Arthur H. James je dejal, da bi bila država Pennsylvanija v finančnem oziru na dolgi bolj stališču, če bi Works Projects Administration držala svojo obljubo. Governor je zatrjeval: — Vodstvo WPA je državo Pennsylvanijo, ki ima republikansko upravo, v mnogih ozirih prikrajšalo. Vodstvo WPA ni izpolnilo svojih obljub ter daje drugim državam prednost pred Pennsylvanijo. Pri tem se nič ne ozira na dohodke, ki jih ima od Pennsylvanije zvezna vlada.

ANGLEŠKI DREDNAUT "QUEEN ELIZABETH"

Ena največjih angleških bojnih ladij, ki pa sicer ne igrajo veliko vloge v sedanji vojni.

Poljska še ni izginila

PARIZ, Francija, 24. januarja. — "Poljska še ni izginila, dokler živimo." — Te ponosne besede naše narodne himne vzmimo v sovražnika. Poljska bo večno živela, močna in slavna, za vas, za nas in za človeštvo."

V Parizu je bil odprt poljski sejm

S temi besedmi je 79-letni kladarski virtuoz Paderewski otvoril poljski sejm ali narodni svet v poljskem poslanstvu v Parizu. V sprejemni dvorani poslanstva se je zbralo 17 odločnih Poljakov ter so zatrdili pravico Poljske do neodvisnosti in so izvolili Paderewskega za predsednika narodnega sveta.

Solze v očeh poljskih zastopnikov

Narodni zastopniki so imeli solze v očeh, ko se je Paderewski, ki je ni dotaknil klavirja, odkar so Nemci zasedli Poljsko, dvignil s svojega sedišča in s slabotnim glasom rekel: — "Ne vem, ako mi bo Bog dovolil kaj dolgo vdeleževati se dela v narodnem svetu."

Poljsko bodo rešili suženjstva

Dasi je bil njegov glas spočetka slaboten, je postal močnejši, ko je izjavil: "Poljska je nesmrtna. Rešili jo bomo suženjstva in jo dvignili iz razvalin. To nalogo prevzemamo pred Bogom!"

John Lewis dolži vlado

V Združenih državah je dosti trdk, ki so kršile določbe Wagnerjeve postave, pa so vseeno dobile od vlade velika naročila.

COLUMBUS, Ohio, 23. januarja. — John L. Lewis, predsednik United Mine Workers in predsednik Kongresa za industrijalno organizacijo, pravi, da je zvezna vlada dala mastna naročila nekaterim kompanijam, ki so kršile Wagnerjevo delavsko postavo.

Danes bo tukaj odprta jubilejna konvencija United Mine Workers. O priliki zlatega jubileja te nadvse važne delavske organizacije je rekel John L. Lewis časnikarjem: — Delavska postava je vsekoli pravična in poštena, toda kaj pomaga, če velike kompanije omalovažujejo njene določbe. Značilno je, da se vlada ne ozira na to, pač pa daje takim kompanijam velika naročila.

Predvsem je imenoval Lewis Bethlehem Steel Company ter Electric Boat Corporation, o kateri je rekel, da ima nekakšen monopol za gradnjo submarinov, ter Douglasovo in razne druge družbe, ki grade letala.

— Letalska industrija, — je rekel, — ustvarja nove milijone

narje, istočasno pa tudi krši delavsko postavo. Vlada nikakor ne more trditi, da družbe, ki so dobile njena naročila, izpolnjujejo določbe Wagnerjeve postave.

Na konvenciji bo imel slavnostni govor zvezni senator Burton K. Wheeler, demokrat iz Montane. Na vprašanje če bo ta govor političnega pomena,

ANGLEŠKI RUŠILEC POTOPLJEN

LONDON, Anglija, 24. jan. — Admiraliteta je naznanila, da je rušilec Exmouth, ki ima navadno 175 častnikov in mornarjev in je bil zgrajen leta 1935 za \$1,500,000, zadel ob mino ali pa je bil torpediran in se je potopil v Severnem morju. Exmouth je že drugi angleški rušilec, ki je bil tekom enega tedna potopljen. Prejšnji teden je bil potopljen rušilec Grenville.

Nadomestilo za meso v Nemčiji

BERLIN, Nemčija, 23. jan. — Nemški vojaki in ravno tako tudi nemški civilisti morajo biti vsak teden dva dni brez mesa. Samo, kadar so vojaki v boju, dobijo vsak dan meso. Nemški kemisti so izdelali neko posebno tvarino, ki popolnoma nadomesti meso. Narejena je iz soja fižola, pšenice in beljakovine. Umetno mesto je mogoče pripraviti kot nasekljan zrezek (hamburger), slanina ali kot jeterni emoki.

Predsednik Švice bolan

ŽENEVA, Švica, 21. jan. — 68 letni predsednik republike Švice, Giuseppe Motta, je nevarno zbolel. Včeraj so ga obhajali. Zdravniki imajo le malo upanja, da bi okrevail. Poznejše poročilo naznanja, da je predsednik Motta umrl.

NAROČITE SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR ZA 1940. — 160 STRANI ZANIMIVOSTI. STANE VAS SAMO 50 CENTOV. — V Združenih državah lahko pošljete znanke po 2 oz. po 3 cente.

Browder obsojen

Generalni tajnik komunistične stranke v Združenih državah je bil pred zveznim sodiščem v New Yorku obsojen na 4 leta zapore in globo \$2000, ker se je nepostavno posluževal ameriških potnih listov za potovanje v inozemstvo. Za čas njegovega priziva pa je bil izpuščen na svobodo pod varščino \$7,200.

je odvrnil Lewis: — Če bo treba, se bomo s politiko bavili pozneje na konvenciji.

ADVERTISE IN
"GLAS NARODA"

Stalna naselitev "sharecropperjev"

Sezijski delavci, seleči se iz kraja v kraj, predstavljajo problem, ki ga upa vlada ugodno rešiti.

SIKESTON, Missouri, 22. jan. — Pred letom dni je v takajšnji okolici priredilo namenjeno demonstracijo pol-drugi tisoč poljedeljskih delavcev, ki so bili leta in leta vajeni seliti se iz kraja v kraj, obdelovati zemljo ter po spravljenu pridelku deliti z gospodarji dobiček. Prijelo se jih je ime "sharecroppers" in predstavljajo sedaj resen problem za državne in zvezne oblasti. Navzlic trdemu delu je namreč njihov delež pri dobičku tako malenkosten, da nimajo niti najbolj potrebnih sredstev za življenje. Lastniki velikih farm in nasadov so se začeli v svojem gospodarstvu posluževati čedalje večjega števila strojev, ki s pridom nadomeščajo delo človeških rok.

Po jugovzhodnem delu države Missouri so ceste zopet polne nesrečnih sharecropperjev, ki tavajo brez sredstev in brez cilja, ne vedoč, kje bi že vsaj toliko zaslužili, da bi imeli za najbolj skromne življenjske potrebe.

O usodi teh ljudi nam priča

naslednji primer: Nedavno je bilo na neki 1280 akrov veliki plantaži zaposlenih trinajst najemnikov in sharecropperjev s svojimi družinami. Lastnica plantaže je bila neka zavarovalniška družba, ki je plantažo razdelila na več delov ter te dele prodala malim farmerjem iz drugih okrajev. Vsem najemnikom in sharecropperjem je bilo naročeno, naj se tja izselijo. Kam? Tega jim ni nihče vedel svetovati.

Vlada jim bo pomagala na ta način, da jim bo dala na razpolago nekaj zemlje, kjer se bodo zastalno naselili. Preskrbela jim bo tudi potrebno orodje in material za gradnjo bivališč.

Zaenkrat bodo dobili pod najugodnejšimi pogoji 2055 akrov zemlje v jugovzhodnem delu državi Missouri. Sliče na selbine bodo ustanovljene tudi po drugih državah.

Na ta način upajo oblasti rešiti težaven problem, ki je že precej časa povzročal resno skrb in dosti neprilik.

Kratke dnevne vesti

DOLAR je več vreden

Narodni industrijalni konferenčni urad poroča, da je bilo mogoče lani za dolar znatno več kupiti kot pa leta 1929. Lahko se reče, da je bila vrednost dolarja celih osemnajst centov višja. Meseca decembra se je cena živilom nekoliko znižala. Tudi stanarina je bila za spoznanje cenejša.

Sneg v MADRIDU

MADRID, Španija, 22. jan. — Danes je padlo v tukajšnjem mestu pet in pol inča snega. Toliko ga že ni bilo iz leta 1917.

BAPTISTI proti imenovanju Taylorja

WASHINGTON, D. C., 22. jan. — Dr. Rufus W. Weaver, predsednik izvršilnega odbora za javne odnose baptistovke cerkve, je govoril v nedeljo po radio ter rekel, da predsednik Roosevelt katoliški cerkvi prednost pred drugimi cerkvami. Dasi je predsednik izrecno poudaril, da gre v tem slučaju le za začasno odredbo, se dr. Weaver boji, da bodo ustanovljeni stalni diplomatski odnosi med ameriško vlado in Vatikanom. Baptisti so pa mnenja, naj bi bila popolna ločitev cerkve in države temeljno načelo vsake civilne vlade.

Delegati iz novih ruskih ozemelj

MOSKVA, Sovjetska unija, 22. jan. — Dne 24. novembra se bodo vršile volitve v ozemlju, ki so ga odvzeli Rusi Poljskom. Volilci bodo izvolili delegate v najvišji sovjetski delegat v najvišji sovjetski delegat bo priključen ukrajinski sovjetski republik.

Jasala in navodila pišite na glavnega tajnika:
JOSIP ZALAN, 506 NO. CHICAGO STREET, JOLIET, ILLINOIS

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

PRESENETLJIV RAZVOJ NASELBINE KIRKLAND LAKE, ONTARIO

Pred dvajsetimi leti je imela naselbina komaj devetsto prebivalcev, dočim jih ima danes nad 24.000. — Lastniki zlatih rogov bi morali ljudi bolje plačati.

Nedavno je objavil torontski list "Globe and Mail" zanimiv opis R. J. Carterja, kako se je v zadnjih dvajsetih letih razvil Kirkland Lake.

Leta 1919 se je imenovalo mestec Teck ter je imelo komaj dovetsto prebivalcev. V občinskem svetu so bili poleg župana štirje svetovalci. Asestrana vrednost je znašala komaj pol milijona dolarjev.

Lani je pa imel Kirkland Lake 24.058 prebivalcev in njegova davčni viri so znašali \$22.926.970. Samo zlate majne so plačale nad šestnajst milijonov dolarjev.

Pred dvajsetimi leti je bila to majhna majnenska kampa. Sredi naselbine je bila mestna črpalka za vodo, ceste so bile blatne. Dva občinska stražnika sta skrbela za red.

V dvajsetih letih se je pa majnenska naselbina presenetljivo razvila. Najbrž ni vsem dominirajo nobeno mesto tako naglo napredovalo kakor Kirkland Lake.

Mestni vodovod preskrbuje vsa poslopja z vodo, kanalizacija je moderna, mesto vzdržuje.

VOJNO POSOJILLO IN AMERIŠKE TVRDKÉ

Prejšnji teden je bilo razpisano kanadsko vojno posojilo. — Wall Street se boji prekršiti nevtralnost.

Ameriški kapitalisti in drugi podjetniki, ki imajo naložen denar v raznih kanadskih podjetjih, se boje prekršiti določbe ameriške nevtralnostne postavbe. Ta strah se je še povečal, ker je Kanada razpisala vojno posojilo. To se je zgodilo v ponedeljek.

Kanadske banke so na to posojilo opozorile ameriške podjetnike, ki imajo svoje podružnice v Kanadi. S tem opozorilom je po ovinkih rečeno: — Kupite čimveč mogoče posojila. Čimveč ga kupite, tembolje za nas in za vas.

Nevtralnostna postava, ki jo je meseca novembra odobril kongres, prepoveduje ameriškiemu državljanu kupovati vrednostne papirje od vojskojočih se držav.

Zadeva je precej kožljiva. Nekatere ameriške podružnice imajo zaposlene kanadske delavce in uradnike, edinole osnovni kapital je ameriški. Delajo za Kanado in v Kanadi izvajajo dobičke. Po mnenju pravnih izvedencev bi se take posojila.

SODIŠČA — NAJVIŠJA INSTANCA

Kanadski parlament ima pravico odpraviti priziv na angleškega kralja. — Dominij postaja čedalje bolj samostojen.

OTTAWA. — Kanadsko najvišje sodišče je podalo zadnji teden zelo značilno oločitev, namreč, da ima kanadski parlament pravico odpraviti prizive na angleškega kralja proti razsodbam kanadskih sodišč. Če se bo kanadski parlament

je ognjevaško in policijsko službo, ceste so tlakovane in vsa skrb je posvečena gradnji novih šolskih poslopij.

Carter se v članku zahvaljuje W. H. Wrightu, ki je podaril 1939 ob novem letu stotisoč dolarjev za novo bolnišnico ter poziva druge industrijalce, naj bi sledili njegovemu vzgledu.

Članek se zaključuje z besedami:

— Prav dobro se zavedamo, kako važno vlogo igra naše mesto s svojimi osmimi zlatini rudniki v vojnem gospodarstvu Kanade. Prav dobro vemo, da je zlato v sedanjih borbi istotako važno kot katerikoli produkt poljedelstva ali drugih majn. Naši rudarji bodo storili vse, da obdrže produkcijo na višku.

— Čas je, da lastniki zlatih majn spoznajo, da oni niso edini, ki se morajo boriti z visjimi stroški. Vsled višjih stroškov so v prvi vrsti prizadeti majnerji. Ker je cena zlata narasla, ni več kot prav, da gospodarji v gotovi meri dele svoj dobiček z majnerji in jim omogočijo udobnejše življenje.

dba je ena najvažnejših, kar jih je izreklo zadnja leta najvišje sodišče, sestoječe iz šestih sodnikov. Nasprotovala sta ji samo dva sodnika.

Konservativci C. H. Cahan je v zadnjem zasedanju predlagal odpravo pravice priziva na krono. Najvišje sodišče je bilo vprašano, če ima parlament pravico sprejeti tako predlogo ali ne. Najvišje sodišče je oločilo, da ima to pravico.

Apel na kralja je stara angleška odredba. Po angl. po stavi ne sme biti nobenemu angleškemu podniku zanikana prilika iskati pri kralju zaščene.

Kampanja proti prizivni pravici se je pričela že leta 1932. Višek je pa dosegla leta 1937, ko je bil s pozivom na krono zavrnjen socialno zaščitni program parlamenta.

KANADČANI OBISOJAJO VODSTVO VOJNE

Sprejeta je bila Hepburnova resolucija. — Kanadčani proti prodaji pšenice Rusiji.

TORONTO, Ont., 24. jan. — Legistura province Ontario je obsodila način, kako kanadska vlada vodi sedanjo vojno. Zbornica je s 44 glasovi proti 10 sprejela resolucijo ministrskega predsednika Mitchella Hepburna.

Vsi poslanci, ki so glasovali za njegovo resolucijo, so člani Hepburnove liberalne stranke.

Predno je Hepburn predložil svojo resolucijo, je zagrozil, da bo odstopil, ako njegova resolucija ne bo sprejeta. "Svojo politično bodočnost bom vzel v svoje roke," je rekel Hepburn. "Če se ne bomo ozirali na prevladajoče mnenje ontarijskega prebivalstva, bom odstopil."

Hepburn je kanadskega ministrskega predsednika W. L. Mackenzie Kinga obdolžil, da ni še nikdar izvršil svoje dolžnosti do dežel in je tudi nikdar ne bo.

Hepburn je povedal zakonodaj, da ne zavzema dominijnska vlada napram vojni takega stališča, kot bi ga morala zavzemati.

Hepburn je opazoval vežbanje rekrutov kanadske zračne

sile. Rekruti so se vežbali v najhujšem mrazu in niso bili zadostno oblečeni. V bolnišnici province Ontario priha ja dan za dnem veliko število mladih ljudi, bolnih za tuberkulozo, ker niso ob svojem vstopu v vojaško službo dobili potrebne obleke, čevljev in odeje.

V bližini St. Thomas, Ontario, je veliko taborišče kraljeve kanadske zračne sile. Nedavno so komaj pomirili petsto mož, ki so se pričeli puntati, ker vojaške oblasti niso dovolj skrbale zanje.

Konservativni poslanec Wm. Duckworth je protestiral proti temu, da bi bilo Rusiji prodanih 1.000.000 bušljev pšenice s posredovanjem Winnipeg Grain Exchange. Hepburn je njegov protest podprl z zadržanjem, da bo mogoče Anglija v nekaj mesecih v vojni z Rusijo.

Hepburn je napisal svojo resolucijo med govorom Roebucka, ki je branil vlado, kar ga je tako razkačilo, da je zaklical: "Rečem, da dominijnska vlada vojne ne vodi na način, ki bi zadovoljil kanadski narod."

Na te besede je predložil svojo resolucijo.

V KANADO BO DEPORTIRAN

UTICA, N. Y., 23. januarja. — Pred tukajšnjim sodiščem se je zagovarjal zaradi nepostavne priselitve Charles Bourgie iz Montreala, Kanada. Zveznega sodnika je prosil, naj ga ne zapre, pač naj ga deportira v Kanado. Sodnik je deloma zanikal njegovo prošnjo, deloma ji je pa ugodil.

Obsodil ga je namreč na šest mesecev ječe, po prestani kazni bo pa deportiran.

Zvezni okrajni pravdnik Robert J. Leamy je k temu dostavil, da je prišel Bourgie že dvakrat na nepostaven način v Združene države in sicer leta 1933 ter 1938, ter da je bil že dvakrat kaznovan zaradi ponorenjanja denarja.

Slučaj—izumitelj

Naj si človeški duh ustvarja še tako velike stvari, če bi mu ne priskočila na pomoč tista velika sila, ki jo imenujemo slučaj, bi mu ostale neštete važne stvari neznane.

Požar v neki tovarni za škrob ob obali reke Liffeya je prvi razodel lepjivost žganega škroba, ki je pomešan z vodo.

Končasto lopato je izumil neki delavec, ki so se mu volgali dotlej običajne navadne lopate obrabili, ko je kopal v zelo trdi glini.

Neki otrok se je igral s steklenico brez dna, ko je njegov brat, neki švicarski mehanik,

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

nil nad mrtvim konjem. Žival ki je ležala tam že dolgo, je bila ostala popolnoma sveža. Mož je pri natančnejšem ogledu odkril, da je bila pokrita z borakom, ki so ga dotlej uporabljali samo za škrobljenje perila. Po njegovem odkritju je postal barak zelo važen pripomoček za konzerviranje.

Slučaj je pomagal tudi Senefeldu, da je izumil kamenski. Nekega dne, ko je kamenito ploščo gladko brusil, da bi nanjo potem jedkal, ga je mati prosila, naj si za perico, ki je čakala, hitro napiše nekaj perila. Ko ni imel papirja pri roki, je seznan perila napisal s črnilom na kamenito ploščo. Ko je hotel nekoliko dni pozneje ta zapisek odstraniti, mu je šinila v glavo misel, da bi ga odjedkal s kislino.

Pri tem je v svoje presenečenje opazil, da je pisava ostala na kamnu. To odkritje ga je počasi privedlo do izuma litografije.

Po srečnem naključju si je Alfred Nobel položil temelj za ogromno imetje, ki si ga je pozneje pridobil. Delal je v tovarni nitroglicerina, ki je bila last njegovega očeta, L. 1876 je opazil, da ima nek zabojnik lukenj in da se je skozi to nekaj nitroglicerina pomešalo s kremenčevim peskom. Ta dogodek ga je pripravil do izdelovanja varne in lahko prevozljive eksplozivne snovi. Izumil je dinamit.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

OSKAR DEV: Barčica: Oj, moj šocel je šoc; Kam ml, fantje, drev v vas pojdemo

OSKAR DEV: Srečno, ljubca moja; Ko ptičica na tuje gre; Soči: Moj očka 'ma konjička dva; Dobiv sem pl. smee; Slovo; Je vplnila luč

EMIL ADAMIČ: Modra devčka (belokranjska) 20 Vso noč pri potoci 20 Jurjeva 25 Hodi Mica domo; Kaj drugega bočem; Zdravica 20

VASILJ MIRK in A. GROBING: Vetrice; Pa gradini 30

FERDO JUVANEČ: Zjutraj 20 Slovenska 20

PETER JEREČ: Pella roža; VASILJ MIRK: Podoknica 20

ZORKO PRELOVEČ: Ko so fantje proti vasi šli 20 Le enkrat se 20 Slava delu 20

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potkan ples 35

NEKJE V ANGLIJI ...

Prve kanadske čete se izkrcujejo v nekem angleškem pristanišču.

KANADA DALA FINSKI KREDIT

OTTAWA. — Ministrski predsednik Mackenzie King je v ponedeljek izjavil, da je dovolila Kanada Finski kredit v znesku \$100.000. Ta kredit bo služil Finski za nakup živil od Kanade.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE, KI SMO JIH PREJELI iz LJUBLJANE

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za mešani zbor 50

Zerko Prelovec—15 SAMOSPEVOV za glas s klavirjem 1.25

SEST PESMI ZA GLAS IN KLAVIR 1

ALBUM SLOVENSKEH NARODNIH PESMI za glas in klavir 1

Frane Venturini—SEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV 65

Ferdo Juvaneč—IZ MLADIH LET, moški zbori 50

Peter Jereč—OSEM ZBOROV (moški in mešani) 50

Moški zbori

OSKAR DEV: Barčica: Oj, moj šocel je šoc; Kam ml, fantje, drev v vas pojdemo

OSKAR DEV: Srečno, ljubca moja; Ko ptičica na tuje gre; Soči: Moj očka 'ma konjička dva; Dobiv sem pl. smee; Slovo; Je vplnila luč

EMIL ADAMIČ: Modra devčka (belokranjska) 20 Vso noč pri potoci 20 Jurjeva 25 Hodi Mica domo; Kaj drugega bočem; Zdravica 20

VASILJ MIRK in A. GROBING: Vetrice; Pa gradini 30

FERDO JUVANEČ: Zjutraj 20 Slovenska 20

PETER JEREČ: Pella roža; VASILJ MIRK: Podoknica 20

ZORKO PRELOVEČ: Ko so fantje proti vasi šli 20 Le enkrat se 20 Slava delu 20

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potkan ples 35

NOTE ZA KLAVIR ALI HARMONIKO

1. SLOVENIAN DANCE VANDA POLKA 35

2. PO JEZERU KOLO 35

3. BARČICA MLADI KAPETANE 35

4. OHIO VALLEY SYLVIA POLKA 35

5. TAM NA VRTNI GREDI MARIBOR WALTZ 35

SPAVAJ MILKA MOJA ORPHAN WALTZ 35

DEKLE NA VRTU OJ, MARIČKA, PEGLAJ 35

ZIDANA MARELA (polka) VESELI BRATCI (mazurka) 35

DEKLE NA VRTU OJ, MARIČKA, PEGLAJ 35

SPAVAJ, MILKA MOJA SIROTEK 35

IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:

Ameriška slovenska tira. (Holmar) 50

Orlovski himne (Vodopivec) 50

Slovenski akordi, 22 mešanih in moških zborov (Karl Adamič) 75

Trije mešani zbori (Glasbena Matica) 30

V pepelnici noči, kantata za solo, zbor in orkester, (Sattler) 50

Mladini, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamič) 30

Dve pesni, (Prelovec) za moški zbor in solo 20

Nasi himni, dvoglasne 25

Gorski odmevi, (Laharar), II. zvezek, moški zbori 30

ZA TAMBURICE: NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpouri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Mar ko Bajuk 75

Slovenske narodne pesmi za tamburistični zbor (Bajuk) 75

Dom sel na planince, (Bajuk), podpuri 50

ZA CITRE: Poduk za citre. — 4 zvezki — (Koželjki) 2

ZA KLAVIR: Buri pridejo. — Koračnica — 20

Josip Pavčič: NAROD POJE (za mlade planiste) 20

84 slovenskih narodnih pesmi za klavir in z besedilom 1.25

NAJNOVEJŠA POSILJATEV SLOVENSKEH PESMI

PESMARICA GLASBENE MATICE 103 moški zbori, 22 mešanih in slovenske narodne pesmi, Janko Zlornik

I. zvezek, 123 pesmi za moški ali ženski zbor 1.25

II. zvezek, 77 pesmi za moški in mešani zbor 1.25

100 narodnih pesmi za moški in mešani zbor, Emil Adamič 1.25

FANTJE NA VASI, 18 narodnih za moški zbor, Ciril Pregelj 50

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

Vaški Apostol

Spisal L. GANGHOFER; za "Glas Naroda" priredil X. X.

40

"Verjamen," vzdihne Roman. "Globoko spanje. Človek vse pozabi."

Z zavojem šivanja pod pazduho je stopila Beta k Petru ter ga pogladila po laseh, rekoč:

"Pozdravljen, Peterček, upam, da ti bo kmalu boljše. In nikar preveč ne govori. In glej, da boš zaspal. Dobro in globoko zaspal." Povsem k njemu se je sklonila in zašepetala: "Pa nikar si ne delaj skrbi. Gospodje pri sodišču te pač ne poznajo. Če bi te poznali, bi te polivalili in bi ti ne pošiljali paragrafov."

Peter jo solznih oči pogleda.

"Je že vse dobro. Tisočkrat naj ti Bog povrne, otrok. In mater lepo pozdravi!"

"Ko je odhajala, ji je Roman pomudil roko."

"Lahko noč, Elizabeta!"

Pogledala ga je ter obotavljaje položila svojo roko v njegovo.

"Bog ti povrni," je rekla tiho.

"Čemu se mi vedno zahvaljuješ? Čemu ravno meni?"

Brez odgovora je iztrgala svojo roko iz njegove in odšla.

Roman je nekaj časa presenečen zrl v vrata, nato se je pa obrnil k Petru rekoč:

"Peter, ali bi nazadnje ne bilo boljše, če bi le ostala?"

"Predno mu je pa mogel bolnik odgovoriti, mu je druga misel šinila v glavo."

"Zdi se mi, da bi bilo dobro, če bi spremil dekle domov. Veš, zaradi fantov. Nagajali bi ji."

Peter je odkimal.

"Elizabeta te ne potrebuje. Ne tebe, ne nikogar. Če Bog nima zame časa, gre gotovo z njo."

"Seveda," je potrdil Roman. "In bolje kakor Bog, bi tudi jaz ne opravil." Stopil je k oknu in se zazrl v temni večer.

"Da, da, tako je pač, tako." Smukajoč je sedel na stol. Zdelo se mu je, da je občutil vso utrujenost, ki se je bila med tednom nabrala v njem.

Kar iznenada je vprašal Petra:

"Kaj ti je zašepetala Elizabeta o mestni gospodi? Čemu je rekla, da se ti ni treba brigati?"

"Prepovedali so mi dobro besedo govoriti. Bo pač treba ubogati, drugače ne kaže. Kakršen paragraf so napravili, takšnega imajo. Je pač tako, kot je rekel gospod župnik: negodni vrbliči, ki padejo iz gnezla. Seveda. Pri slabih se nič ne napravi. Dobrim pa ni treba dobrih naukov."

Peter je dotipal Romanovo roko.

"Danes sem srečen, ker te imam zopet pri sebi. In toliko dobrega si se pogovoril z Elizabeto."

Roman je zaprl oči, ker je začutil v njih pekočo bolečino. Toda zvok tega imena ga je zdrnil.

"Jaz? Le kaj ti v glavo ne pade! Tako sem pač govoril z njo kakor z vsakim človekom."

"No, saj ne mislim tako. Ampak dober si bil z njo. Manček, zdaj je zopet ljubezen v tebi."

Peter ni bil izbral primerne besede.

"Pusti me pri miru z ljubeznijo," je skoro vzrojil Roman.

Zastokal je in se zazrl v malo švicarsko hišico na steni, čije okence so se skrivnostno bleščala.

Precej dolgo je trajalo, predno se je Peter zopet opogumil.

"Manček, povej mi, za božjo voljo te prosim..."

"Ali veš, kaj je rekla Elizabeta? Da ne smuč gvoriti."

Peter si je položil roko na usta.

Še nekaj časa je ostal Roman v kamri, kakor človek, ki ne ve, čemu je pravzaprav na svetu. Sedel je na posteljo in se naslonil na stranico. Četrte ure je poeklo in ko je udarila deveta, je našel Roman zdravila v žlico.

"Peter! Čus je. Odpri usta!"

Peter je odprl usta in pogoltnil.

V kamri je zopet zavladal mir. Še vedno je bilo čutili oster duh po brinju. Ta duh in molk sta Romana, ki je zopet sedel na postelji, skoro popolnoma omamila. Nekaj časa si je sukal brke, se tolkel s pestmi po kolensih, si drgnil nos — samo da bi pregnal spanec. Toda utrujenost je bila močnejša kot pa dolžnost, ki jo je bil prevzel od Elizabete. Glava mu je postala težja ter slednjico omahnila na Petrovo koleni.

Prešla je ura za uro. Roman je spal. Petru je noga odrovenela, toda prenehal je ni, ker ni hotel predramiti prijatelja. Šlo je že proti petri, ko je začel Roman godrnjati v spanju. Iznenada je planil kvišku.

"Kje sem, Elizabeta! Kje sem?"

"Tukaj pri meni si," je odvrnil Peter in se počeno pretegnil.

"Pa bolje storiš, če greš v svojo sobo."

"Ne, ostal bom in ti bom stregel."

"Ni treba, zaspan sem. In če sem sam, lažje spim. Prosim te, pojdi!"

"No, ker me siliš, pa bom šel."

"In jutri zjutraj reci očetu, da pride pred mašo k meni. Rad bi nekaj govoril z njim."

"Na, bom že povedal. Lahko noč, Elizabeta."

Peter se je malce nasmehnil.

"Lahko noč, Manček," in ko so se zaprla vrata, se je odhujal.

"Danes pa je zaspan. Saj ne ve več, kaj govori. Meni je rekel Elizabeta."

Obrnil se je k steni, toda prav mirno dolgo ni ležal. Svetilka se je začela kaditi. Njen plamenček je postajal čedalje bolj žalosten. Slab duh je napolnil kamro.

Peter je težko sopal. Toda tega mu ni povzročal dim svetilke, pač pa skrbi, ki mu je polnila glavo in sree.

"Baš na njeno hišico so se spravili? Da bi ji že vsaj hišico pustili? Kaj bo počela reva brez strehe?"

Sklenil je roke ter se zagledal v strop, poln dima.

"O, ti moj Bog! Tvoj služabnik sem bil v ljubezni, odkar me je mati rodila. Ti si moje zavetišče in moje vse. Zlaj me nekoliko poslušaj! Nekaj ti moram povedati."

V svetilki je začel trepetati majhen višnjevkast plamen. Zašumelo je, kot da bi padlo par težkih kapelj na tla. Šumenje je ponehalo. Svetilka je ugasnila.

(Nadaljevanje prihodnjaja.)

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	— — — \$ 2.40
200 Dinar.	— — — \$ 4.60
300 Dinar.	— — — \$ 6.70
500 Dinar.	— — — \$10.50
1000 Dinar.	— — — \$20.50
2000 Dinar.	— — — \$41.00

ZARADI RAZMER V EVROPI so bile naše zveze za denarne pošiljate v Jugoslavijo začnane prekinitve. Sedaj pa smo dobili nove zveze, po kateri je mogoče našim rojakom vtrčiti in denar varno pošiljati. Vendar je bila nam povisana cena, ker se stroški za pošiljanje po tem potu mnogo višje.

Opozorjamo tudi, da se sem in tam more kaka pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasnil.

ZA NUJNO POŠILJATEV POSLUŽITE SE "CABLE ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA \$1.— ZA VSAKO POŠILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO.

:: : POTNIŠKI ODDELEK :: :
216 West 18th Street, New York

Neizpolnjena prerokovanja

Malo prej, predenjo so Rusi vkorakali v estonske garnizije, ki so jim bile določene po sporazumu z estonsko vlado, se je v Talinu, glavnem mestu odigraval nenavaden prizor. Na vrhu nekega cerkvenega stolpa je sedel možak in pridigoval množici, ki se je bila nabrala pod njim, da bo prišel kmalu konec sveta. Treba je bilo ne majhnega truda, da so možaka potegnili z njegove zračne "govorniške tribune." Svet stoji še danes...

Za 31. december 1939 je slovit nemški astrolog dr. W. Meissner prerokoval, da bo ogromen komet pokončal zemljo. Drugi učenjaki so seveda ugotovili, da je repatica, na katero je mislil Meissner, oddaljena najmanj milijon milj od nas, tako da o kakšni nevarnosti ni nobenega govora.

(Pametnim ljudem se vse to zdi danes smešno, toda l. 1922 so stotisoč Američanov to prerokovanje jemali zelo resno. Stvar je bila tem hujska, ker je tedaj tudi brat tedanje državnega predsednika dr. George Harding izrekel neumnost, da bo sveta konec, preden bo njegov brat zapustil predsedniško mesto. Predsednik je umrl l. 1923 in mnogi ljudje menijo še danes da je ta napoved pospešila njegovo smrt.

Amerika je sploh pravi raj za preroke nesreče. Lansko leto si je neki Bill Greenwood zgradil velikansko barko, ker je pričakoval novega vesoljnega potopa. Barka mu stoji še vedno na svojem mestu, deset tisoč ljudi so si jo že ogledali in se ji smejali.

Zgodovina pozna nešteto takšnih krivih prerokov. Ob koncu 18. stoletja je živel na Angleškem tak verski goljuf in norec. Brothers po imenu. Bil je mornariški poročnik, pa je nekega dne zapustil službo in se nastanil v Londonu kot "prerok." Pred njegovo hišo so stali vozovi imovitih in odličnih oseb v dolgih vrstah, v nekoliko letih si je Brothers nabral veliko imetje. Leta 1800 je sponočil kralja, da bo imel v parlamentu predavanje o svojih teorijah. Predavanje se je res vršilo in stotine Brothersovih pristašev so ga poslušali. Mož je tedaj izjavil:

Naročniki, ki še niso poravnali za naročnino na list za leto 1939 so naprošeni, da to storijo. S tem, da pravočasno plačate naročnino, prihranite listu dosti na stroških pri terjatvah in nam omogočate s temi prihranki izboljšati list.

Kratka Dnevna Zgodba

PETER OMM:

BRLOG RAZUZDANOSTI

Bič smo na nočnem pododu po newyorskem pristaniškem okraju. Bili smo štirje: Jim in Hans. Hansova žena in jaz. Prihodnji teden nas je že čakal povratek v Evropo in tako smo hoteli še kaj videti in doživeti vsaj eno pustolovščino. Noč je bila vlažna. Večer smo začeli v tesni kitajski krčmi toda nam ni posebno ugajalo. Gostje so bili izključno Kitajci, poskakovali so neprestano po krčmi, se zabavali sami med seboj in vse je bilo tako vsakdanje.

(Potem smo zavili v "Bazar O'Regn" v vabljivi mnapisom: "Za vse denar." Znano zabavišče, odprto neprestano dan in noč, središče mornarjev, sloveče po tem, da lahko prodaja človek tam karkoli, kar ima pri sebi, ali na sebi, če nima denarja, zato je zabavišče tudi vedno polno. Vanj prihajajo ljudje z vsega sveta in proclajajo malajska bodala, tuniško posodo, rezbarije iz samojške

ga lesa, školjke redkih vrst, pa tudi vsakdanje potrebščine: ure, nože, samokrese in obleke. Jim je kupil tam nož za odpiranje pisem iz slonove kosti, krasno izrezlinal, težak skoraj tri funte.

(Potem smo krenili naprej. V kavarni z damsko postrežbo smo kar stoje popili vročo in vrazje grenko kavo. Tudi tam nam ni ugajalo — slab zrak in mnogo trušča. Jim je postajal slabe volje in godrnjal je: "Domov. Še ne grem, rad bi videl kaj divjega, da bi imel o čem pripovedovati, s čim pohvaliti se."

Dobro. Poskusili smo svojo srečo v takem divjem kabareu "Bullange", nizkem kletnem prostoru strašno zakurjenem. K temu strašna godba, med odmore so pa nastopali gostje na majhnem podiju in pripovedovali različne zgodbe, politične dovptie in prepevali pesmi vse v dialektu, ki ga nismo razumeli. Potlej je zapela drobna Japonka pesmico, ki je tudi ni nihče razumel. Toda to je bilo tako komično in mikavno, da smo se lahko smejali. Pa tudi to ni bilo pravo in tako smo krenili naprej.

V ozki ulici, kjer so bili razni lokali drug kraj drugega, je stopil k nam skromen možiček in plaho stisnil v roke vsake-mu posebej majhen letak, potem je pa brž izginil. Razgurnili smo zložene listke in čitali: "Brlog razuzdanosti Mr. Vickya. — Nekaj za vas. — Razburiljivi prizori. — Že osemkrat policijsko zaprto. — Hočete videti krane ženke? — Ali iščete razuzdanosti? — Pridite k Mr. Vickju. — Edinstvena priložnost. — Mr. Vicky, Gourbon Street 110, dvorišče levo."

Jim se je samozavestno nasmešnil. Brlog razuzdanosti. Edinstvena priložnost. to bo imenitna sleparija. Toda poskusimo lahko. In tako smo sklenili mahnuti jo še tja. Hansova žena nam ni hotela pokvariti tega veselja, najela je avto in se odpeljala domov. Mi trije smo se pa napolili v Gourbon Street. Bilo je blizu. Ozka, slabo razsvetljena ulica. (Kljub temu pa smo že od daleč videli hišo z svetlobno reklamo nad vrati: "Posetite Mr. Vickya."

Na zunaj je to čisto čedno — je menil Jim. — K sreči imamo

v žepu svojo pištolo. Tako smo torej zavili v brlog greha. Vrata na dvorišče in že smo videli v prvem nadstropju vrsto razsvetljenih oken in na vsakem napis: "Vicky." Široko leseno stopnišče. Pozvonili smo, toda Hans je dejal: "Jim, ti si najmočnejši, med nami in orožje imaš, vstopi torej prvi."

(Petje se je razlegalo skozi okna. Prvo, kar smo opazili, so bile vrste stolov in šele potem več mizic ob eni steni, na katerih so stale skledice in krožniki in iz njih se je kadilo. Dvorana srednje velikosti je bila približno do tretjine polna. Jim si je potisnil klobuk na tilnik, midva sva pa obstala široko odprtih ust.

Po stenah so viseli veliki lepki in slike, na ozkem pročelju je pa stala majhna prižnica. Tedaj je pa že pristopil k nam temno oblečen mož, žarečega obraza, podoben pridigarju. In smeje je nas pozdravil. "Veseli me gospodje da ste tudi vi našli pot k meni. Dobrotljivi bog odpusti vsakemu grešniku, ki stopi predenjske san in spokorjen. Vstopite in dovolite, da sklenem z vami roke k molitvi."

Šele tedaj smo opazili lepak nad prižnico: "Samuel Vicky, predstojnik zasebne komisije za moralno povzdigo grešnih mož in žen. Glej, vsi ti so tukaj iskali razuzdanosti, a prišli so k bogu."

Ta čas me je pa že prijel pridigar Samuel Vicky prijazno pod roko in mi zašepetal smeje:

"Glejte, gospod, tudi vi ste iskali razuzdanosti, jaz pa tu oznanjam evangelij. In lepo vas prosim, pokažite drugim dober zgled."

Nič se ni dalo storiti, ostali smo enkaj časa. Za nami so prihajali dokaj pogosto novi gostje, ki so tudi zaman iskali razuzdanosti. Nekateri so ostali iz razvednosti, drugi so glasno protestirali s smehom, ali tudi s psovkanj, preklinjali so in godrnjaje odhajali.

(Ko smo se vračali po leseni stopnicah na dvorišče, je menil Hans:

"To se nam bodo škodoželjno smejali, ko jim bomo to pripovedovali."

Jaz sem mu pa ugovarjal: "Ne, nihče se nam ne bo smejal, ker nam nihče tega ne bo verjel."

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Latrin sploh ni poznajo. Otroci so večinoma slabo hranjeni in njihovo zdravje trpi tudi zaradi slabih stanovanj. V Bombayu stanuje v eni sobi 6 do 9 ljudi. Umrljivost otrok znaša v tem mestu 298 na 1000 porodov. V nekaterih drugih industrijskih mestih pa celo 350.

MARIJA TEREZIJA SVOJIM OTROKOM.

Marija Terezija, mati 16 otrok je vodila obsežno korespondenco s svojimi sinovi in hčerami. V pismih jih je neprestano vzpodbujala k poštenju, vztrajnosti, dostojnosti, pobožnosti, ljubezni do domovine, in drugim čednostim. Svoja pisma je pisala v baročni francoščini. Za Hugovo berlinsko založništvo je zbral in prevel ta pisma Carl Rotde pod naslovom "Mati in cesarica." Med drugim je pisala Mariji Tereziji svoji hčeri Mariji Antoinetti, soprogi Ludviga XV.: "Nikar se vendar ne stramj biti do pokornosti Nemka."

V pismih, zlasti onih, ki so naslovljena na poznejšega cesarja Jožefa in najmlajšega sina Maksimilijana, je izražen cesaričin odpor do vsega, kar diši po prosvetljenosti. Tipična literatura tega stoletja kakor recimo Rousseauova dela ali način vladanja Friderika Velikega in dah protestantske Prusije, so bili Mariji Tereziji kot vneti katoličanki tuji. V pismih vedno znova svrari svoje otroke naj nikar ne zamenjajo vero z besedo svobode kakor so storili to prosvetljeni filozofi, o katerih pravi: "Nihče ni slabši in brezčutnejši od teh dozdnevno močnih duhov, nihče pri najmanjši nezgodi tako strahopeten in obupan." Ko je bila Marija Terezija že babica, je še vedno navdušena delila nasvete svojnemu številnemu potomstvu. Po njih je segala celo na polju higijene in gospodinjstva.

19

40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POUČNI SPISI... ZGODOVINA... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI... ITD.

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

Cena 50 centov

160 strani

Knjigarni Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York